

A „feketevagyonok” sokszor még sötétebb tulajdonosainak szemé sem rebbent, amikor Békési úr bejelentette, nem időszerű a vagyonadó, hiszen a jelenlegi személyijövedelemadó rendszer is alkalmas arra, hogy megcsapolják a nagy jövedelemeket. A miniszterelnök mintha eltökéltebb lenne ez ügyben, hiszen a bányásznapon – nem tudni miért épp’ a csökkenő jövedelmű vájárak előtt – ismét kijelentette: reszkessenek a gazdagok, mert szerinte igenis szükségszerű lenne a vagyonadó.

Elképzelem, amint Özvegy Hát Izsákné lecammog a reggeli újsággal, s mellbevágja a bejelentés: mégis csak jön előbb-utóbb a vagyonadó! Minden bizónnyal elereszt magában egy rendes káromkodást – szidja, ócsárolja a sok szeméti gazdagot. Bezzeg az ő nyugdíját csak úgy emelgetik, mint súlyemelő a túlnéhez vasdarabokat: vissza-vissza esik az életszínvonalra, ha egyáltalán lehet ezt színvonalnak titulálni. Ő inkább túlélni szeretné ezt az egészet, ha egyáltalán a hetvenkét éve hagy még időt rá.

Budapesten közben élet-halál harcot vív a szexmaffia: a legkevésbé sem izgatja őket, bevezetik-e valaha az új adót, vagy sem. Ők legfeljebb a „keresztapának” tejelnek, szigorúan emelve a taksát a mindenkorin inflációs rátával. Végtelen szétzakkadt az ország: szegények és Mercedesben feszítő úrgazdagok néznek farkasszemet egymással –

főlöttünk pedig a jóságos állam közteherhivseléséről szónokol, miközben a jócskán túlköltekező csinovnyikok szeretnék megtönni legalább egy kicsit az államkasszát – mit ér a tekintély, ha nincs miből költeni?

Tragikomikus macskagér játék kezdődik: mindenki túlélni szeretne. Odafönn a négy évet, ideleln a nyomort. Talán majd néhány év múlva... – mondogatjuk. Pedig lehetne ezt sokkal, de sokkal kevésbé látványosan is csinálni: szép csöndben beszédni az

Túlélés

adókat, kérdés nélkül leépíteni az állami pazarlást. Egyáltalán, miféle téveszme a gazdagokra kenni mindent: a költségvetési hiányt, az eladósodást, a leromlott gazdaságot. Ha a vállalkozó nem gazdagodhat, akkor ugyan miért vállalkozzon, kockáztasson?

Özvegy Hát Izsákné összecsukta odafönn a másfeles panelben az újságot, abbahagyta a káromkodást. Megszámolta az aprót, hogy kifut-e még fél liter tejet és két zsömlét, majd elindult a sarki abc-be. A világ ilyen egyszerű: ha van néhány fillérje az embernek, még képes a túlélésre. Ja kérem, a vagyon adó miatt a gazdagoknak legyen nehézség az álma...

Rafal Gábor

Az állami kutatás a külső szemlélő számára egy szélről is óvott szegletét jelentheti életünknek. Dr. Frank József, a szegedi Gabonatermesztési Kutatóintézet főigazgatója a napraforgó nemesítés fenegyerekeként már bizonyított, munkatársai most vezetőként várják tőle a megismételt bravúrt.

● **A Viki napraforgó hibridjével vált ismertté. Idézzük fel a korántsem tanulság nélküli múltat!**

– A ’75-’82 közötti időszak életem legszebb szakasza, csak a kutatásnak élhettem. Óriási volt a tét, a nemzetközi szinten a fajtákat felváltották a nagyobb tudású hibridek. Ha pár éven belül nem sikerült volna eredményt elérni, a magyar fajták helyét átvették volna a külföldi hibridek. Amikor lettem az eredményt, kiderült nem gondolták komolyan, hogy akad „örült”, aki beletenyel az importérdekeltségű lobbizületébe. Dicséret helyett majdnem kirúgtak. Döntésem kellett, vagy szemétdombra kerül megszállotságom terméke, vagy végigcsinálom. Külföldre vittem az eredményt, de csak azért, hogy cáfolhatatlan bizonyítékokkal vívhassam meg itthoni csatámat. A Viki nevű hibrid ’86-ban már a francia vetésterület ötödét adta.

● **Innen már nem lehetett visszatérni.**

– Furcsa, de még akkor is azt az érvelést lehetett hallani, hogy Magyarországon nem lehet versenyképes az a hibrid, amelyet az itteni körülményekre fejlesztettem ki. Szerencsére a gyakorlatban évek során sikerült az áttörés. Ma 35 államilag minősített hibrid bizonyít a világ 17 országában. S ami a

A nemesítés „fenegyereke”

Dr. Frank József: a legmagasabb szakmai elismerés. (Fotó: Révész Róbert)

lényeg, nálunk is a vetésterület felét meghódították.

● **Az öröme immár teljes lehet.**

– Késérő példa ez elpusztított lehetőségeinkre. A profit nagyrésze megérdemelten azé aki időben felkarolt, pénz áldozott az ügyre. Kár, hogy nem hamarabb ébredtünk. Gyógyírt számomra csak a legmagasabb szakmai elismerés, a tavaly megkapott Széchenyi díj jelenthet.

● **Sikeres nemesítőként mi szüksége volt a szakmát óhatatlanul is háttérbe szorító főigazgatói posztra?**

– Amikor kiírták a pályázatot az intézet vezetésére ismét döntés elé állított az élet. Úgy

éreztem, ha nem lesz ráhatásom a jövőre, összeomolhat minden, amit a semmiből teremtettem. Ringbe szálltam, hogy megmentsen azt, aminek tétje volt számomra. Természetesen a többi gabonánövény gondját is magamra kellett válnom. Azt azért nem gondoltam, hogy a kutatás mára ennyire kikerülhet a figyelem középpontjából. A józan ész meghazudtolva ma intézményesen senki sem foglalkozik komolyan jövőnk egyetlen zálogával, az innovációval. Néhány lelkes ember tartja a frontot.

● **Eszerint ismét nem lehet nyugodt a közérzete.**

– Mondhatom úgy, hogy na-

gyon rossz. Nem szeretem az afféle pénzügyi hibridet, hogy az állam csak 12 százalékát adja a költségvetésünknek, ugyanakkor állami intézmények maradványelvű uniformizációját erőlteti gazdálkodásunkra. Az alkalmazkodáshoz idő kell, hosszútávon kiszámítható szabályok nélkül kevés az esély.

● **Csak van, ha itt találtam.**

– Nem adom könnyen, ha eddig a létszámstoppon felül létszámleépítés nélkül megúsztuk, s 200 millió forintért megvettük egy vetőmagtermesztést szolgáló céget, a Gabonamagot, s a fajták számát sem csökkentettük.

● **Mennyit vesz ez ki az emberből?**

– Míg korábban állandóan külföldre járhattam, most nem engedhetem meg magamnak. A számtalan napi teendőbe a különböző társasági tagságokból adódó tennivalók éppúgy beletartoznak, mint a szakmai munka vagy a főiskolai oktatás. Sajnos a legkevesebb a idő a családra marad. Szerencsére tanár feleségem átvállalta a három gyerek nevelésével járó otthoni terhek oroszlánrészét.

● **Anyagilag sikeresnek mondhatja magát?**

– Nem panaszkodhatom. Nagy öröm számomra, hogy évekkel ezelőtt létrehozhattam a kutatók támogatását szolgáló Frank Heliánus alapítványt. Bár ennél gondtalanabb életet is magaménak mondhatnék, ha a főigazgatói poszt helyett engedtem volna a külföldre szólító kísértésnek.

Tóth Szeles István

● A megyei ipar exportképessége

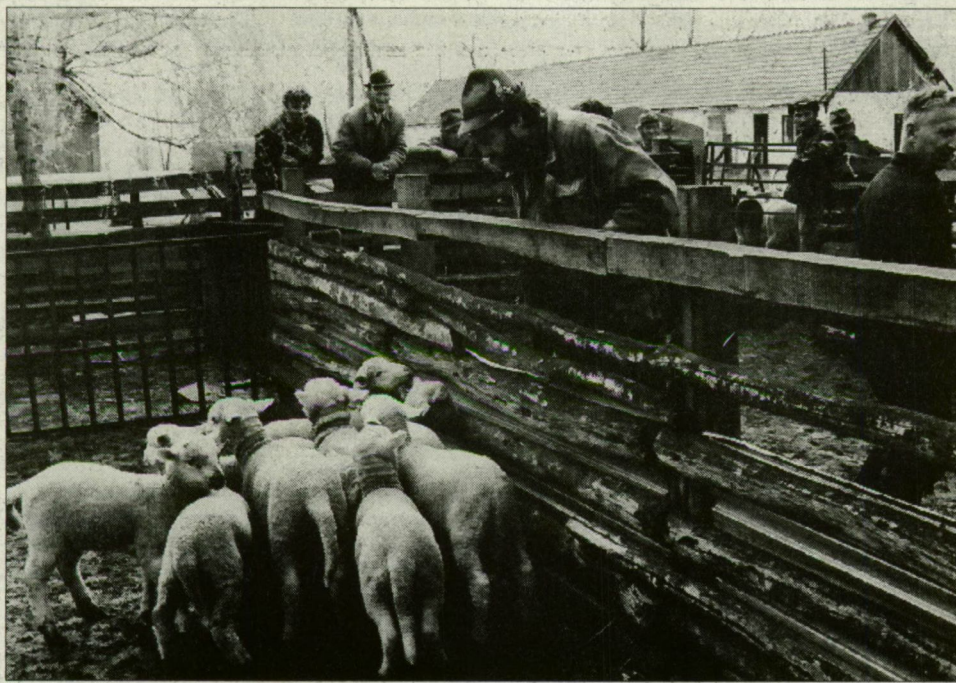
Visszaesés az élelmiszeriparban is

Az utóbbi évek gazdasági nehézségei a megye iparában is éreztették hatásukat. A KGST és a Szovjetunió szétesése miatti piacvesztés, a nyugati exportlehetőségek felkutatásának, az új termékek gyártására való átállás problémái, a belföldi kereslet csökkenése, valamint az importverseny erősödése következtében a termelés és az értékesítés nagymértékben visszaesett. Az 1993-ban eladott termékek mennyisége egynegyedével maradt el az 1990. évtől. A visszaesés a három évben együttesen valamivel nagyobb volt Csongrád megyében, mint országosan.

A termelés, illetve az értékesítés csökkenését főként az export visszaesése okozta. A három év alatt a jelentősebb ipari szervezetek külföldre történő kiszállítása a hattizedére esett vissza. Országosan ennél kisebb – 25 százalék – volt az export csökkenése.

A volt szocialista országok piacainak elvesztése a jelentősebb exportáló ágazatok közül az élelmiszerek gyártását és a gépipart sújtotta a legjobban, előbbi ágazat kiszállítása három év alatt kevesebb, mint a felére, utóbbié pedig alig több, mint a hattizedére esett vissza. Ugyanakkor a jelentős külföldi érdekeltséggel működő, és főként a nyugati piacokra exportáló nem fém ásványi termékek gyártása, ágazat-kiszállítása csaknem a másfélszeresére emelkedett.

A kényszerű piacváltás okozta problémák következtében, 1993-ban a megtermelt

A bárányokkal mindig baj volt. Itthon halgattak. (Fotó: Gyenes Kálmán)

ipari terméknek kisebb hányada került külföldre, mint három évvel korábban. Így a legnagyobb volumenben exportáló élelmiszereket gyártó ágazatok termékeinek csak egynegyede a korábbi négytizeddel szemben, a gépipar termékeinek egyhatoda a három évvel korábbi egyötöddel szemben. Ugyanakkor több ágazatban a belföldi kereslet visszaesése mellett emelkedett az export részaránya.

Továbbra is kedvezőtlen az export termékenkénti összetétele. A kiszállitásnak 1993-ban a felét az élelmiszerek, 15 százalékát a textíliák, ruházati és bőrtérmekek tették ki, a gépek,

berendezések aránya kisebb volt, mint 1990-ben.

Az export súlyát, nagyságrendjét jelzi az is, hogy több fontos ipari termék csaknem teljes egésze, vagy jelentős része külföldi piacokra kerül. Így például a libamájpástétom, a gyümölcspulp és -velő, kender és kender típusú fonál, a férfi és női pulóver, a fémerősítéssel készült gumitömlő, az egyéb tűzállóanyag ipari termék, a vörösgyagedény és dísz tárgy kilencetizede, a libamáj több, mint háromnegyede, a csomagolózsák és a fémárvány hét-tizede, a könyv, valamint a porcelán háztartási és vendéglátóipari termék hattizede, a

darabolt hús, a szalámi, a sajt, a sertésszár, a kötözócérna, zsinor, kötél közel fele, a fűszerpaprika-örlemény, az ételkonzerv, a pamutszövet és a porcelán lakásfelszerelési termék negyztizede.

A megyei ipari szervezetek jelentős nagyságrendben – 1993-ban 1,8 millió forint értékben – végeztek bér munkát, amelynek hattizedénél külföldi volt a megrendelő. A külföldi bér munka legnagyobb részét – 54 százalékát – a ruházati, 39 százalékát a lábbeli és 7 százalékát a gépipari termékek tették ki.

Dr. Fekete Istvánné KSH

Quaestor Lízing II.

veszi fel az aktuális kamatot és tőketörlesztést, akkor ezt kamatprémium fizetésével honorálja.

Allokáció: ha az összes jegyzés meghaladja a 450 millió forintot, akkor az időbeliség alapján elégtit ki az igényeket. A jegyzéseket naponta összesítik. A kötvényvásárlás kizárólag készpénzért lehetséges, kárpótlási jegyet nem fogadnak el a kibocsátók. A jegyzésben részt vesz az Agrobank, az OTP, s természetesen a Quaestor szegedi, Deák Ferenc utcai fiókja is.

K. A.

● Szegeden és Vásárhelyen

Hétvégi Ford Show

Nagyszabású, műsorokkal, vetélkedőkkel tarkított bemutatót rendez a Ford Capitol szeptember 10-én szombaton a Szeged Étterem előtt, 11-én vasárnap pedig szinte változatlan programmal Hódmezővásárhelyen, a Kossuth téren. Mint a hétfoi sajtótájékoztató Részegh Ferenc üzletigazgatótól megtudtuk, az apropót a ’95-ös modellév indulása, valamint a forintleértékelés ellenére meghozott árcsökkentő intézkedéssorozat adja. Szinte valamennyi modelljüket kínálják olcsóbb, Club-változatban is, amely alacsonyabb felszereltséget, de nem csökkentett biztonságot jelent. Alapvető technikai újdonság a Ford háza tájáról a Transzít benzinmotor-

ja, valamint a Scorpio 195 „lovas”, 24 szelepes erőforrása.

A program szombaton – Vásárhelyen vasárnap – reggel 9 órakor kezdődik, s tart egészen este 6 óráig. Lesz McDonald’s Roland bohóc-műsor, Coca-Cola vetélkedő, BM Duna Művészegyüttes, Akrobatikus Rock and Roll-bemutató, ingyenes McDonald’s légvár, s fénypontként délután 3-kor a PADÓDÓ. A zenéről a nap folyamán a Buffalo Express gondoskodik.

A főszerep ezzel együtt természetesen az autóké, s minden típusból egy – Mondeo-ból kettő – csak azért lesz kint a bemutatókon, hogy az érdeklődők próbatat tegyenek velük.

K. A.